

PÕLLUMAJANDUSMASINAD
Tahke mineraalväetise ribaslaoturid
Keskkonnakaitse
Osa 2: Katsetusviisid

Agricultural machinery
Solid fertilizer line-distributors
Environmental protection
Part 2: Test methods

EESTI STANDARDI EESSÕNA

Käesolev Eesti standard on Euroopa standardi EN 13740-2:2003 “Agricultural machinery – Solid fertilizer line-distributors – Environmental protection – Part 2: Test methods” ingliskeelse teksti identne tõlge eesti keelde.

Standardi EN 13740-2:2003 tõlkis inglise keelest eesti keelde Eesti Maaviljeluse Instituudi (EMVI) teadur tehnikakandidaat Väino Jõgeva. Tõlke korrigeeris ja eestikeelsed terminid töötas välja emeriitprofessor Aimu Reintam.

Käesoleva standardi kavandi ettevalmistamisel osalesid EMVI põllumajandustehnika katselabori teadurid ja insenerid.

Standardi eestikeelse versiooni koostamise eesmärgiks on Euroopa standardis sisalduvate katsetusviiside kättesaadavaks tegemine eesti keeles, arvestades selle standardi eeldatavat ulatuslikku rakendust Eestis.

Standard on eeldatavalt kasutatav tahke mineraalväetise ripp-, haake- ja liikurribaslaoturite katsetamisel. Selle ettevalmistamine toimus Põllumajandusministeeriumi tellimusel.

Standard on esitatud Eesti Standardikeskusele vastuvõtmiseks Eesti Maaviljeluse Instituudi poolt.

Euroopa standard EN 13740-2:2003 on kasutusele võetud Eesti standardina EVS-EN 13740-2:2006, mis on kinnitatud Standardikeskuse 24.05.2006 käskkirjaga nr 54.

Standard EVS-EN 13740-2:2006 asendab jõustumisteatega vastuvõetud ingliskeelset Eesti standardit EVS-EN 13740-2:2003 ning jõustub selle kohta EVS Teataja 2006. aasta juunikuu numbris teate avaldamisega.

This standard contains an Estonian translation of the English version of the European Standard EN 13740-2:2003 “Agricultural machinery – Solid fertilizer line-distributors – Environmental protection – Part 2: Test methods”. The European Standard EN 13740-2:2003 has the status of an Estonian National Standard.
--

Standardite reprodutseerimis- ja levitamiseõigus kuulub Eesti Standardikeskusele

**Agricultural machinery – Solid fertilizer line-distributors –
Environmental protection – Part 2: Test methods**

Matériel agricole – Distributeurs d'engrais solides en
lignes – Protection de l'environnement – Partie 2:
Méthodes d'essai

Landmaschinen – Reihen-Mineraldüngerstreuer –
Umweltschutz – Teil 2: Prüfverfahren

This European Standard was approved by CEN on 28 February 2003.

CEN members are bound to comply with the CEN/CENELEC Internal Regulations which stipulate the conditions for giving this European Standard the status of a national standard without any alteration. Up-to-date lists and bibliographical references concerning such national standards may be obtained on application to the Management Centre or to any CEN member.

This European Standard exists in three official versions (English, French, German). A version in any other language made by translation under the responsibility of a CEN member into its own language and notified to the Management Centre has the same status as the official versions.

CEN members are the national standards bodies of Austria, Belgium, Czech Republic, Denmark, Finland, France, Germany, Greece, Hungary, Iceland, Ireland, Italy, Luxembourg, Malta, Netherlands, Norway, Portugal, Slovakia, Spain, Sweden, Switzerland and United Kingdom.

**EUROPEAN COMMITTEE FOR STANDARDIZATION
COMITÉ EUROPÉEN DE NORMALISATION
EUROPÄISCHES KOMITEE FÜR NORMUNG**

Management Centre: rue de Stassart, 36 B-1050 Brussels

SISUKORD

EESSÕNA	3
1 KÄSITLUSALA	5
2 NORMATIIVVIITED	6
3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED	6
4 KATSE TINGIMUSED	6
4.1 Katsetatav masin	6
4.2 Katsematerjalid (-väetised)	7
4.3 Väetisekulud (-normid)	7
5 KATSESEADMED	8
5.1 Kaalumistäpsus	8
5.2 Vahendid katsematerjali kogumiseks väetise põikjaotuse määramisel	8
5.3 Katse koht	9
5.4 Katsematerjalide käsitlemine katsete ajal	9
6 KATSETUSVIISID	9
6.1 Kohtumine takistusega	9
6.2 Punkri mahu hindamine ja mahapuistumise kontrollimine	9
6.3 Väljalaske seadistamine masina paigalseisul (staatiline katse)	10
6.4 Vähendatud töölaius või paiskelaius	10
6.5 Väljalaske reguleerimise süsteem (kui on rakendatav)	10
6.6 Põikjaotumuse ühtlus (ühtlikkus)	11
6.7 Saavutatud väljalaske kõrvalekalle ettenähtust masina paigalseisul (staatiline katse).....	13
6.8 Saavutatud väljalaske ühtlus masina paigalseisul (staatiline katse).....	13
7 KATSETULEMUSTE ARVUTAMINE JA ESITAMINE	14
7.1 Põikjaotumus	14
7.2 Saavutatud väljalaske ühtlus (ühtlikkus)	15
8 KATSEPROTOKOLL	15
Lisa A (normatiivlisa) Katsematerjalide füüsikaliste tunnuste määrang ja iseloomustus	16
Lisa B (teatmelisa) Katseprotokolli näidis	17
Kasutatud kirjandus	26

EESSÕNA

Käesoleva standardi (EN 13740-2:2003) on ette valmistanud Euroopa Standardi-komitee (CEN) tehniline komitee CEN/TC 144 "Põllu- ja metsamajanduse traktorid ja masinad", mille sekretariaati haldab AFNOR.

Käesolevale Euroopa standardile tuleb anda rahvusstandardi staatus identse tõlke või jõustumisteate avaldamisega hiljemalt oktoobriks 2003.a ja sellega vastuolus olevad rahvusstandardid peavad olema kehtetuks tunnistatud hiljemalt oktoobriks 2003.a.

Käesolev standard koosneb järgmistest osadest üldpealkirjaga "Põllumajandus-masinad. Tahke mineraalväetise ribaslaoturid. Keskkonnakaitse":

Osa 1: Nõuded

Osa 2: Katsetusviisid

Lisa A on normatiivlisa ja käsitleb katsetustes kasutatud väetise füüsikalisi karakteristikuid (tunnuseid).

Lisa B on teatmelisa ja see esitab katseprotokolli vormi näidise.

Vastavalt CEN/CENELEC sisereeglitele peavad käesoleva Euroopa standardi kasutusele võtma järgmiste riikide rahvuslikud standardiorganisatsioonid: Austria, Belgia, Hispaania, Holland, Iirimaa, Island, Itaalia, Kreeka, Luksemburg, Malta, Norra, Portugal, Prantsusmaa, Rootsi, Saksamaa, Slovakkia, Soome, Šveits, Taani, Tšehhi Vabariik, Ungari ja Ühendkuningriik.

PÕLLUMAJANDUSMASINAD

Tahke mineraalväetise ribaslaoturid. Keskkonnakaitse

Osa 2: Katsetusviisid

Agricultural machinery

Solid fertilizer line-distributors. Environmental protection

Part 2: Test methods

Käesolev standard on identne Euroopa standardiga EN 13740-2:2003. Euroopa standard EN 13740-2:2003 on võetud kasutusele Eesti standardina	This standard is identical with European Standard EN 13740-2:2003. The European Standard EN 13740-2:2003 has the status of an Estonian National Standard
Tõlgendamise erimeelsuste korral on kehtiv ingliskeelne tekst	In case of interpretation disputes the English text applies

1 KÄSITLUSALA

Käesolev Euroopa standard esitab üksikasjalikult (spetsifitseerib) viisid tahke mineraalväetise ripp-, haake- ja liikurribaslaoturite katsetamiseks, kaasa arvatud põllumajanduses (põllunduses) ja aianduses kasutatavatele põhimasinatele paigaldatavad väetusseadmed.

Käesolev standard ei ole rakendatav järgmistele masinatele:

- vedelväetise laotamise masinad;
- vedelate või granuleeritud taimekaitsevahendite masinad;
- tahke mineraalväetise paiske- ja puistelaoturid (mida on käsitletud standardites EN 13739-1:2003 ja EN 13739-2:2003).

Märkus. Standard on kohaldatav ka seemnekülvikutele, kui masina tootja poolt on kindlaks määratud, et see masin on kohane väetise andmiseks.

Kui on kasutatud terminit “masin”, hõlmab see nii reasväeturit (sisestab väetise mulda) kui ka ribaslaoturit (laotab väetise mulla pinnale).

2 NORMATIIVVIITED

Käesolev Euroopa standard sisaldab dateeritud ja dateerimata viidete abil muude väljaannete sätteid. Need normatiivviited on osundatud teksti sobivates kohtades ning väljaanded on loetletud allpool. Dateeritud viidete hilisemad muudatused ja uued väljaanded rakenduvad selles Euroopa standardis ainult muudatuste ja uusväljaande kaudu. Dateerimata viited rakenduvad viimase väljaande kohaselt (kaasa arvatud muudatused).

EN 1235 Solid fertilizers – Test sieving (ISO 8397:1988 teisendus)

EN 1236 Fertilizers – Determination of bulk density (loose) (ISO 3944:1992 teisendus)

EN 13299 Fertilizers – Determination of flow rate

EN 13740-1:2003 Agricultural machinery – Solid fertilizer line-distributors – Environmental protection – Part 1: Requirements

3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED

Käesoleva Euroopa standardi jaoks kehtivad standardis EN 13740-1:2003 toodud terminid ja määratlused.

4 KATSE TINGIMUSED

4.1 Katsetatav masin

Katsetuste käigus tuleb masinat kasutada vastavalt kasutusjuhendile.

Katsed paigalolekus (katsed töötava etteandeseadisega, kusjuures masin on paigal-seisus) peavad olema tehtud nii, et see vastaks edasiliikumise kiirusele $8 \text{ km} \cdot \text{h}^{-1}$, kõrvalekalde (hälbe) piires $\pm 0,4 \text{ km} \cdot \text{h}^{-1}$.

Katsed liikumisel (katsed töötava etteandeseadisega ja masina liikudes) peavad olema sooritatud edasiliikumiskiirusel $8 \text{ km} \cdot \text{h}^{-1}$, kõrvalekalde (hälbe) piires $\pm 0,4 \text{ km} \cdot \text{h}^{-1}$, kui katsetusviisi kirjelduses ei ole sõnastatud teisiti.

Kui masin ei ole kavandatud kasutamiseks kiirusel $8 \text{ km} \cdot \text{h}^{-1}$, peab töökiirus katsetusel olema tootja poolt soovitatud liikumiskiirusele lähedase väärtusega.

Paigalolekus ja liikumisel sooritatud katsetel ei tohi reguleeritud kiirused muutuda (varieeruda) rohkem kui $\pm 0,1 \text{ km} \cdot \text{h}^{-1}$.

Liikumiskiirus ning ajami- ja kettakiiruse suhe peab olema kirja pandud katse-protokollis.